

**НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

МЕСЕЧЕН

БЮЛЕТИН

ЮЛИ, 2007

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набирана от националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се публикува в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>

Информацията в бюлетина е оперативна и обобщена. За изследователски и бизнес цели НИМХ предоставя данни, преминали стандартен контрол.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено на БАН в областта на метеорологията и хидрологията с предмет на дейност:

- метеорологични, агрометеорологични и хидрологични информации, данни и анализи за химическото и радиоактивното замърсяване на въздуха и водите;
- краткосрочни, средносрочни и месечни прогнози на времето и водите и фенологичното развитие и формиране на добиви от земеделските култури;
- обезпечаване с научно-приложни изследвания, експерименти, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски работи в областта на природните и инженерните науки;
- експертни оценки и експертизи при неблагоприятни хидрометеорологични явления и процеси, за колебания и промени на климата, влияния свързани с агроecosystemите и хидроложкия цикъл и др.;
- обучение за степен “Доктор”, специализанти и дипломанти в сферата на компетентност на НИМХ.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

I.1. Синоптична обстановка

I.2. Температура на въздуха

I.3. Валежи

I.4. Силен вятър

I.5. Облачност и слънчево греене

I.6. Особени метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1–4.VII Страната ни се намираше в разрито антициклонално поле при земята, а във височина – гребен. Времето беше слънчево и горещо, но с нормални за сезона температури – максимални до 37–38 °С.

5.VII През страната премина бърз студен фронт от северозапад. Само на отделни места преваля съвсем слаб дъжд до 1 l/m².

6–9.VII При земята полето беше антициклонално, а във височина – гребен. Времето беше слънчево и горещо.

10–12.VII През страната премина студен атмосферен фронт, свързан с плитък средиземноморски циклон. На много места, главно в Западна и Централна България, имаше валежи и гръмотевици. Температурите се понижиха с 8–10 °С.

13–24.VII Полето беше антициклонално при земята и във височина. След 20.VII налягането по термични причини се понижи. Беше слънчево и много горещо, с температури до 43–44 °С, на 24.VII в Сандански 44.6 °С, за различни дни почти в цялата страна имаше температурни рекорди.

25.VII През страната премина студен атмосферен фронт. Духаше умерен до силен западен вятър и температурите се понижиха с десетина градуса.

26–29.VII Налягането се повиши и отново времето в страната се определяше от антициклонално барично поле. Времето беше слънчево и горещо.

30–31.VII Налягането се понижи и попаднахме под влияние на циклонално барично поле. На места в Западна и Централна България преваля дъжд.

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

През по-голямата част на юли средноденоношните температури бяха по-високи от нормалните. Температурите бяха близки до нормалните само на 5, 6 и 12.VII. Средноденоношните температури бяха най-високи (между 28 и 33 °С, на отделни места в Североизточна България до 34 °С) на 24.VII.

Средните месечни температури за юли в по-голямата част от страната са между 24 и 27 °С, в Сандански 29.0 °С, в Русе 28.3 °С, в планинските райони между 13 и 18 °С, на вр.Мусала 8.4°С, на вр. Ботев 10.9°С. В повечето райони те са с 3 до 5 °С по-високи от нормалните. По-малки са положителните отклонения (между 1 и 3 °С) за крайните югоизточни райони.

Най-високите температури през юли са между 40 и 45 °С, в планините между 27 и 32 °С, на вр.Мусала 20.0 °С, на вр.Ботев 21.2 °С и бяха измерени на 24.VII, а най-ниските – между 9 и 14 °С, в Бургас 16.8 °С, във Варна 15.2 °С, в Кюстендил 7.8 °С, в планините – между 2 и 7 °С, на вр.Мусала –4.0 °С, на вр.Ботев 0.1 °С – на 6 или 13.VII.

3. ВАЛЕЖИ

През юли превалявания имаше само около 5 и 12.VII.

Броят на дните с валеж 1 и повече mm е до 2, на вр.Мусала – 3. В някои станции нито веднъж не е измерен денонощен валеж 1 mm. В по-голямата част на страната денонощният валеж през юли не е достигал 10 mm – само в отделни станции (Враца, Плевен, Русе) веднъж е бил повече. Максималният денонощен валеж в повечето райони е до 8 mm, в някои райони изобщо не е валило, в Русе е 35 mm, в Плевен е 26 mm, във Враца – 15 mm.

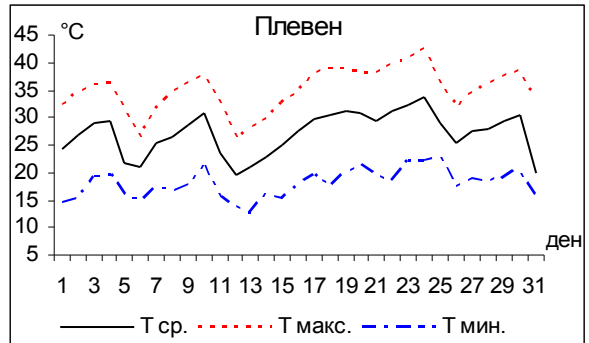
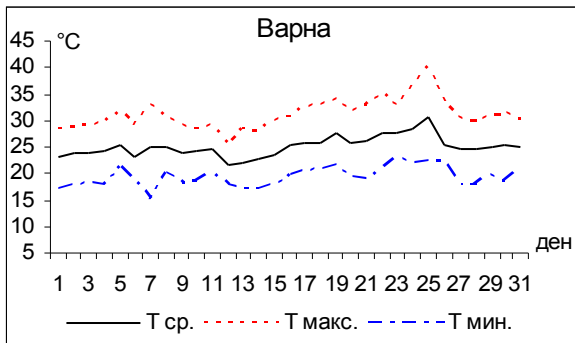
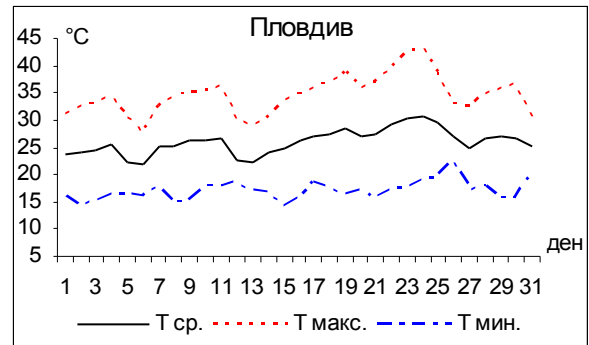
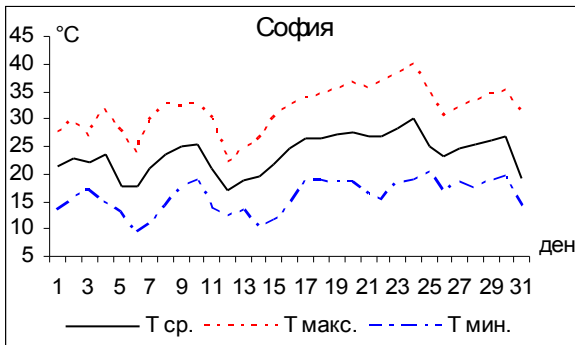
Сумата на валежите в по-голямата част на страната е до 10 mm, като в Русе е 60 mm, в Плевен – 26 mm, в Добрич и във Враца – 16 mm, т.е. до 20 %, в отделни райони –до 60 % от нормата.

4. СИЛЕН ВЯТЪР

Условия за силен вятър (14 m/s и повече) имаше през периода 4–7.VII, около 11, 15 и 25.VII. Броят на дните със силен вятър е предимно до 4, в Плевен – 8, в Русе – 6, на вр.Ботев – 5.

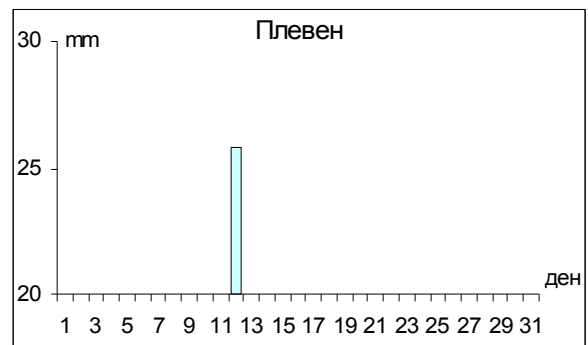
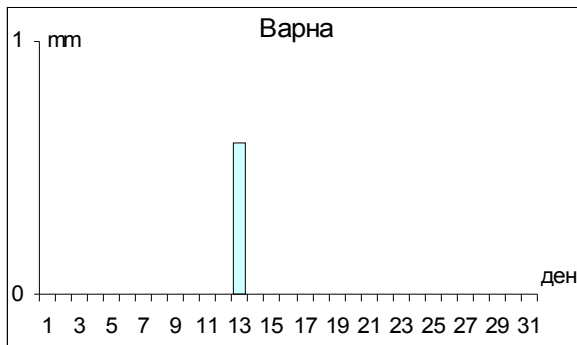
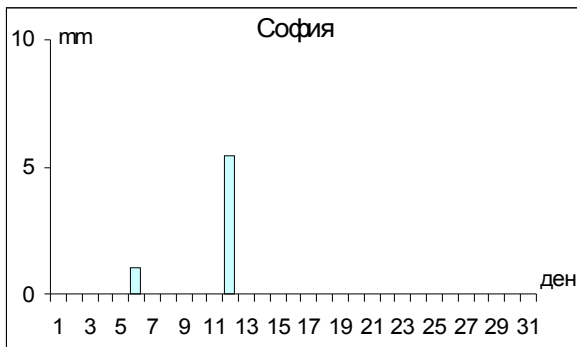

ХОД НА ТЕМПЕРАТУРАТА (°C) ПРЕЗ ЮЛИ 2007 Г.

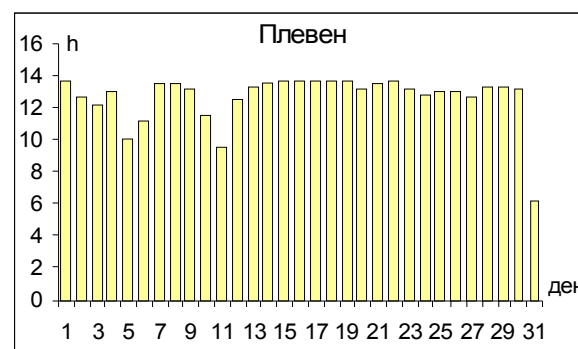
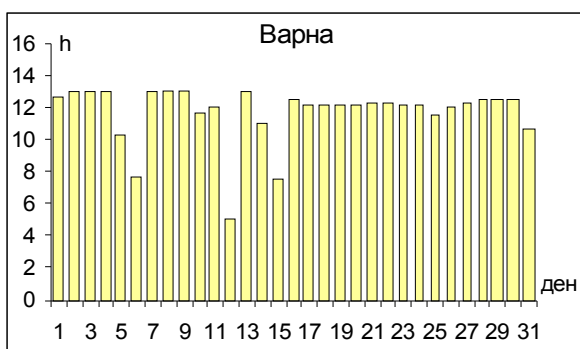
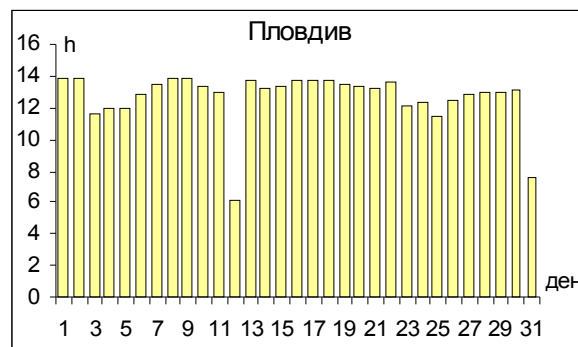
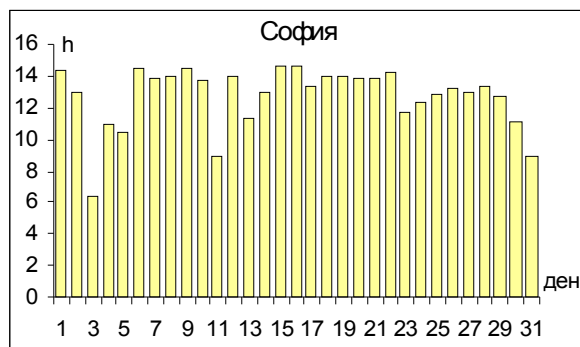

ВАЛЕЖИ (ММ) ПРЕЗ ЮЛИ 2007 Г.

СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ (ЧАСОВЕ) ПРЕЗ ЮЛИ 2007 Г.

МЕТЕОРОЛОГИЧНА СПРАВКА ЗА МЕСЕЦ ЮЛИ 2007 Г.

Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	Т _{ср.}	ΔТ	Т _{макс}	дата	Т _{мин}	дата	сума	Q/Qn (%)	макси- мален	дата	количество валеж (mm)		вятър ≥14m/s	гръм. бури
											≥1	≥10		
София	23.7	3.9	39.8	24	8.9	6	7	10	6	12	2	0	1	4
Видин	25.6	3.2	43.0	24	12.4	7	1	2	1	5	0	0	1	2
Монтана	26.1	4.0	43.0	24	12.2	6	7	13	6	12	1	0	3	3
Враца	26.4	4.6	42.2	24	13.5	6	16	21	15	12	1	1	0	4
Плевен	27.5	4.6	42.4	24	12.8	13	26	43	26	12	0	1	8	3
В.Търново	27.1	5.4	43.1	24	12.6	6	8	11	8	12	1	0	3	0
Русе	28.3	4.8	43.7	24	14.5	13	35	60	35	12	0	1	6	2
Разград	25.7	4.7	40.5	24	12.8	13	3	6	3	2	1	0	2	0
Добрич	24.6	4.4	41.5	24	12.5	27	16	31	8	13	2	0	1	1
Варна	24.8	2.9	40.0	25	15.2	7	1	2	1	13	0	0	2	1
Бургас	24.8	2.4	41.3	24	16.8	14	0	0	0	0	0	0	1	1
Сливен	26.8	4.1	42.2	24	15.1	7	4	9	4	13	1	0	4	1
Кърджали	26.4	3.5	43.2	25	10.2	7	0	0	0	0	0	0	2	0
Чирпан	26.8	4.1	42.4	24	9.8	7	0	0	0	0	0	0	1	1
Пловдив	26.2	3.3	43.0	24	13.6	15	1	1	1	1	0	0	1	0
Благоевград	26.1	4.1	42.5	24	10.6	7	6	15	6	12	1	0	2	4
Сандански	29.0	4.7	44.6	24	14.7	7	0	0	0	0	0	0	3	2
Кюстендил	24.7	3.8	42.4	24	7.8	6	6	12	5	12	2	0	0	2
вр. Мусала	8.4	3.8	20.0	24	-4.0	6	13	24	5	4	3	0	0	5
вр. Ботев	10.9	3.8	21.2	24	0.1	6	7	5	7	12	1	0	5	0

ΔТ – отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qn – процентно отношение на месечната валежна сума спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961–1990 г. * – не се измерва

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

Средната облачност (между 1 и 2, в планините до 3, на вр.Мусала 3.9 десети от небосвода) е по-малко от нормата. Броят на ясните дни (между 15 и 22, в Свиленград 23, в планините между 12 и 15) е около и повече от нормата, а броят на мрачните дни (0 или 1, на вр.Ботев 2) е по-малко от нормата.

6. ОСОБЕНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Гръмотевични бури са наблюдавани със сравнително малка честота – в 6 дни от месеца (за сравнение – 23 дни с гръмотевична дейност през юли 2006 г.). Гръмотевични бури се развиха над повече от 14 административни области в страната само на 11, 12 и 31.VII. Имаше съобщение за запалена къща в с.Баниска (Русенско) от мълния.

Градушки паднаха в 5 дни (за сравнение – в 10 дни през юни 2006 г.). С масов характер градувите валежи са по фронталния процес на 11 и 12.VII, когато те са наблюдавани в най-много станции от Плевенска и Великотърновска области. Имаше съобщения за нанесени щети от силен вятър, с проявления характерни за **смерч** в с.Лозен (община Стражица) на 11.VII вечерта, както и в Павликени и няколко околни села. Щети от вятъра са нанесени върху покриви на 20 къщи от тези села. В Павликени от паднало дърво и скъсан електрически кабел е убита възрастна жена. В този район градушката с големина до орех е унищожила 95 % от реколтата. Имаше съобщения също за щети, вследствие наводнени къщи и дворове в с.Две могили (Русенско) от проливния дъжд (64 mm) с градушка, както и в с.Каменец, Плевенско.

Продължителното засушаване и задържането на обстановка с високи средноденонощни температури над 30 °С в повечето равнинни райони в периода 17–24.VII създадоха най-благоприятни условия за пожари от началото на лятото. Най-високи максимални температури през този юли бяха измерени на 24.VII (напр. в Севлиево 44.8 °С и Сандански 44.6 °С). От големите и "горещи" градуве се съобщаваше за колабирали хора от жегите.

По първоначални данни (НС ПБЗН при МВР и НС ГрЗ при МДПЗНБА) само през юли са опожарени около 39 000 да гори и 46 000 да полски площи в над 17 области в страната, с обявяване на бедствени положения в Старозагорска, Хасковска, Пловдивска, Смолянска, Ловешка и др. области.

По данни на НУГ към МЗГ горските пожари от 01.I. до 30.VII са опожарили около 232 000 да, от които 47 515 да са иглолистни гори.

Помощ за колабирал от жегата на 18.VII
(сн. © [Sofia Photo Agency](#))

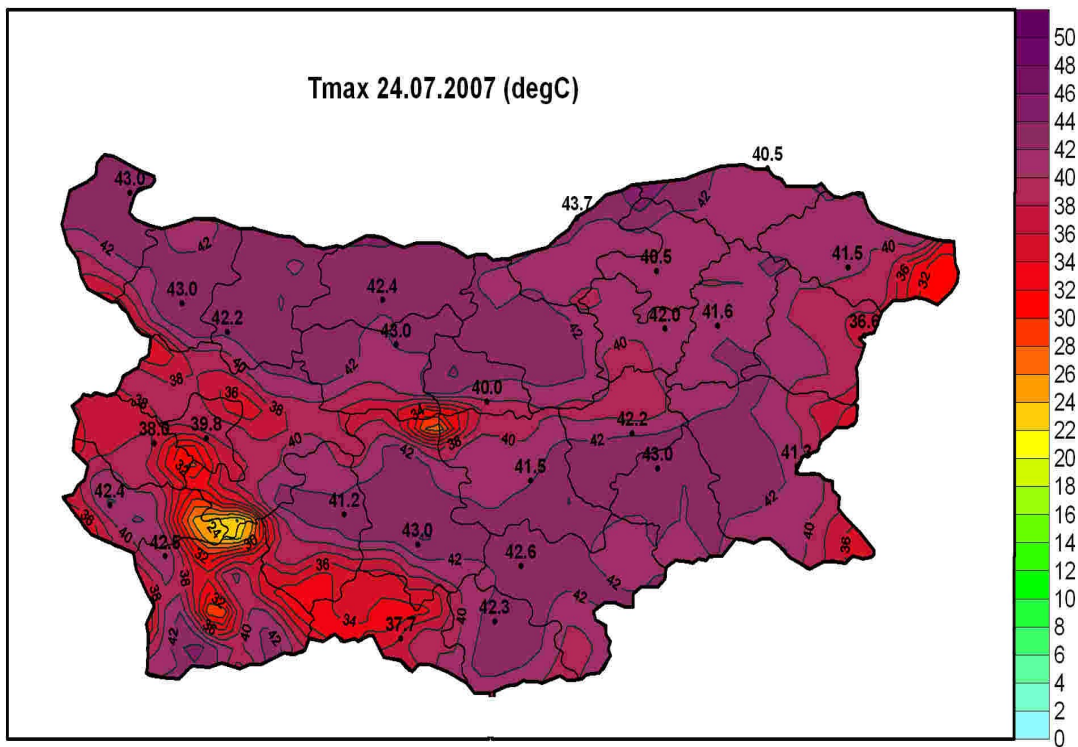

Фрагмент от пожар в Старозагорско
(сн. © Икономически портал, Стара Загора)

Ранна суша и в района на НИМХ-БАН в София. (сн. Петьо Симеонов, НИМХ)

Разпределение на максималните температури на въздуха в най-горещия ден през юли 2007 г.
(Информационен център при НИМХ)

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

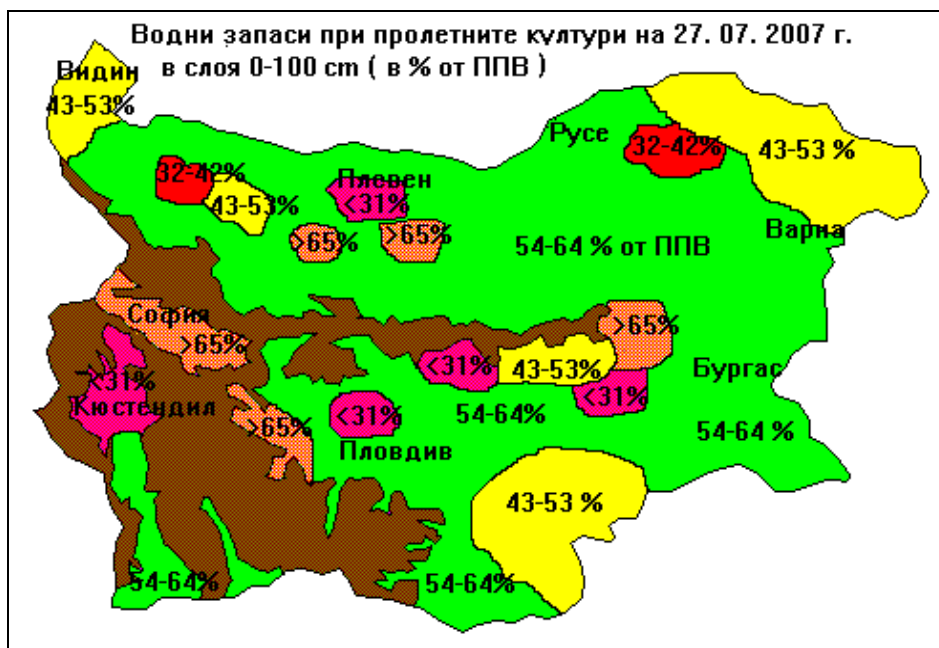
1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

През първото десетдневие на юли горещото време и отсъствието на валежи със стопанско значение в цялата страна усилиха още повече ефекта от сушата, оформила се през предходните месеци в много райони на страната. Наднормените температури и интензивното развитие на земеделските култури доведоха до изчерпване на продуктивната влага във всички почвени хоризонти.

На 7.VII при определяне на почвените влагозапаси при пролетните култури в 50-сантиметровия почвен слой бе установено, че те са в интервала 23–88 % от ППВ, като критично ниски, около и под 40 % от ППВ, бяха запасите на влага в отделни части на Дунавската равнина, Североизточна България и в районите на агростанциите Казанлък, Силистра и Кюстендил. Най-висок, над 78 % от ППВ, бе общият воден запас на почвата в районите на София, Пловдив и Ръжево конаре.

В началото на второто десетдневие на юли в по-голямата част от страната, с изключение на североизточните, крайните западни райони и части от Южна България, паднаха краткотрайни превалявания от дъжд. Валежите, чието количество бе между 10 и 30 l/m², не успяха да подобрят влагосъдържанието на почвата. Отсъствието на валежи в районите на Разград, Елхово, Карнобат, Силистра, Русе, Видин, Казанлък и рекордно високите температури през втората половина на месеца доведоха до задълбочаване на сушата там.

При определяне на почвените влагозапаси на 17.VII при пролетните култури в 100-сантиметровия почвен слой бяха измерени най-ниски запаси отново в крайните северозападни части на страната и в районите на агростанциите Новачене, Казанлък и Кюстендил – между 34 и 44 % от ППВ. Най-високо бе влагосъдържанието на почвата в районите на София, Павликени и Пазарджик – повече от 85 % от ППВ, а в по-голямата част от Североизточна България, Дунавската равнина и някои южни райони съдържанието на влага в 100-сантиметровия почвен слой бе между 50 и 60 % от ППВ.

На 27.VII водните запаси в 100-сантиметровия почвен слой при пролетните култури в по-голямата част от страната се колебаеха около и под 60 % от ППВ, като най-ниски, под 30 % от ППВ, бяха в районите на агростанциите Казанлък, Новачене и Кюстендил. На отделни полета около Хасково, Силистра, Ямбол и Русе запасите в еднометровия слой при пролетните култури бяха 0 % от ППВ (вж. прил. карта).

От средата на второто до края на третото десетдневие на юли регистрираните рекордни максимални температури, между 40 и 45 °С, в съчетание с ниска атмосферна влажност и липсата на валежи в цялата страна, доведоха отново до задълбочаване на дефицита на почвена влага и прогресивно утежняване на сушата особено в Дунавската равнина, Североизточна България и Тракийската низина. В районите на Силистра, Търговище, Русе, Разград, Шумен, Хасково, Ямбол и Варна в целия почвен профил продуктивната влага беше изчерпана, а пукнатините в почвата вследствие на тежката суша превишаваха 30 mm.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

Тази година през юли неблагоприятните агрометеорологични условия вследствие на рекордно високите температури и изключителната по размерите си продължителна суша, доведоха до компрометиране на реколтата от пролетните култури на много места в страната, особено в районите с ограничени възможности за напояване.

Сухото време през първото десетдневие на юли с максимални температури достигнали в края на десетдневие в Дунавската равнина до 38 °С (Видин, Кнежа, Ловеч, Плевен, Свищов, Русе), а във В.Търново и до 39 °С, постави във физиологичен стрес царевичата, слънчогледа и голяма част от зеленчуковите култури.

Рекордно високите температури и ниска атмосферна влажност причиниха окапване на част от цветовете и завръзките при домати, краставиците, пипера, фасула и повлияха неблагоприятно върху цъфтежа и оплождането на царевичата и слънчогледа. В северозападната част на Дунавската равнина при царевичата и слънчогледа бяха наблюдавани значителни повреди – изсъхване на листата от долните етажи на растенията и на цели растения. Фатални бяха щетите, регистрирани при царевичата (над 80 %) и слънчогледа (50 %) в района на Кнежа, където в края на първото десетдневие бе обявено бедствено положение.

В Североизточна България неблагоприятният комплекс от фактори бе допълнен и от силен вятър, на места до 20 m/s, причинил опадване на плодовете на овощките (до 25 %), наблюдавани в агростанции Царев брод, Силистра, Главиница и Търговище. В североизточните райони на страната повреди бяха отчетени и при полския фасул (преждевременно пожълтяване и изсъхване на листата).

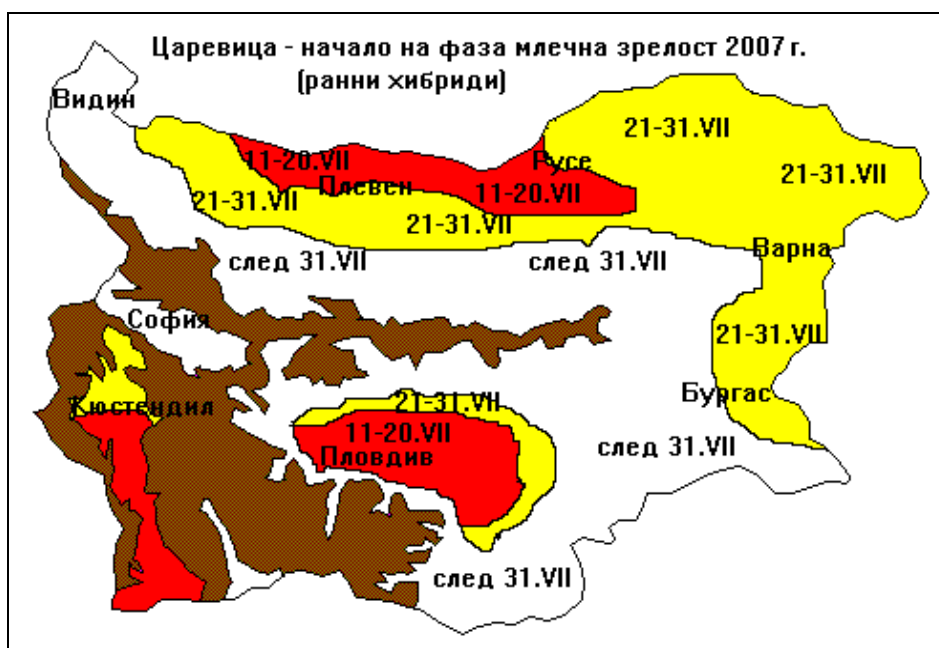
В началото на второто десетдневие настъпило понижение на температурите с оскъдни валежи даде краткотраен отход на поразените от сушата земеделски култури.

През втората половина на юли високите температури и драстично намалелите почвени влагозапаси станаха причина за ускорено развитие и скъсяване на междофазните периоди на оцелелите посеви с царевича и слънчоглед. Много по-рано от обичайните за страната срокове при слънчогледа на много места в полските райони на страната бе наблюдавано начало на фаза узряване. Тази година в Тракийската низина (Садово, Асеновград) преждевременно узряване на посевите със слънчоглед бе регистрирано още в началото на юли (вж. прил. карта).

В края на второто десетдневие част от ранните хибриди царевича, отглеждани при поливни условия, встъпиха във фаза млечна зрелост, добила масов характер през третото десетдневие на юли. В края на месеца на единични места бе наблюдавано и начало на фаза восьмична зрелост (вж. прил. карта). До края на месеца при по-късните царевични хибриди, отглеждани при поливни условия, при крайно неблагоприятни условия (температури над 40 °С и ниска относителна влажност, на места под 20 %) се осъществяваше цъфтежът на метлицата и изсвляването, предпоставка за висока стерилност на растенията.

В средата на юли при памука бе наблюдавана фаза цъфтеж. През втората половина на юли започна узряването на фасула в полските райони на страната.

Вследствие рекордно високи температури, достигнали на много места в средата на третото десетдневие до 42–44 °С и задълбочилата се незапомнена лятна суша, рязко се увеличиха повредите (трайно увяхване на листата, стъблата, изсъхване на растенията) както при пролетните култури, така и при някои трайни насаждения (лозя, овошки). На много места в Добруджа и Североизточна България агростанциите Силистра, Главиница, Търговище, Царев брод, Разград, и др.) изсъхналата през юни царевица бе силажирана. Преждевременно узрелият слънчогледа бе с малки, недобре гарнирани пити, а прогнозата за добивите от слънчоглед е песимистична.

Необратими повреди при царевицата, наложили силажирането, бяха установени и в Южна България (Хасково, Ивайловград и др.).

Високите температури причиниха масово окапване на цветовете на зеленчуците, особено при високостъблените сортове домати.

През юли наднормените температури ускориха узряването на плодовете на летните сортове овошки. В края на месеца при някои сортове лози бе наблюдавано прошарване на зърната.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

През юли горещото и сухо време наложи поливането като приоритетно мероприятие през месеца. През първата половина от юли продължи прибирането на част на зърнената реколта. През месеца полските работи по отглеждане и прибиране на узрелите плодове и зеленчуци, третирането на земеделските култури срещу болести и неприятели бе затруднено от продължителните юлски жеги.

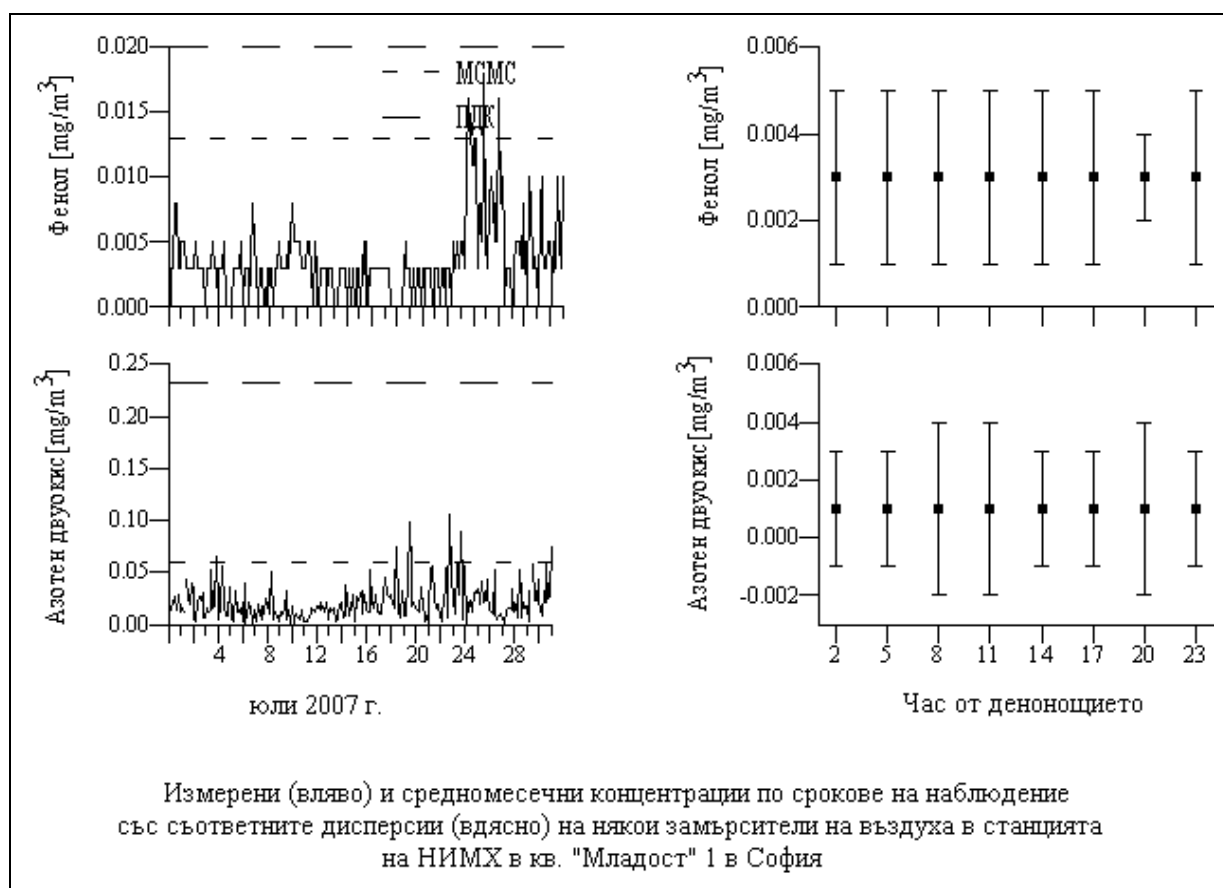
III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

1. ХИМИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

Съдържанието на серен диоксид в атмосферата на София е по-ниско от еднократните и среднодневни пределно допустими концентрации (ПДК) и многогодишните средни месечни стойности (МСМС). Всички измерени концентрации на азотен двуокис и фенол са под еднократните и среднодневни ПДК, но са наблюдавани отделни стойности над МСМС. Приблизително всяко десето измерване е по-високо от еднократната ПДК за сероводород в пункта на НИМХ, като всяко от тях е равно на 0.007 mg/m³. Няма стойности над МСМС. Наблюдавани са и десет случая на слабо превишение на средноденоношната ПДК за същия показател.

В Бургас всички следени показатели за качеството на въздуха са под съответните ПДК и МСМС.

Във Варна е констатирано еднократно слабо превишение на средноденоношната ПДК за прах на 31.VII.

В Плевен са измерени в пет дни от месеца превишения на средноденоношната ПДК за прах. Максимумът е повече от 2.5 пъти над нормата и е измерен на 5.VII.

В Пловдив в шест дни от месеца са наблюдавани слаби превишения на средноденоношната ПДК за прах.

2. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

Пробите за анализ на киселинността на валежа се събират 4 пъти в денонощието (на 6 часа) в 35 синоптични и 4 климатични станции на територията на цялата страна.

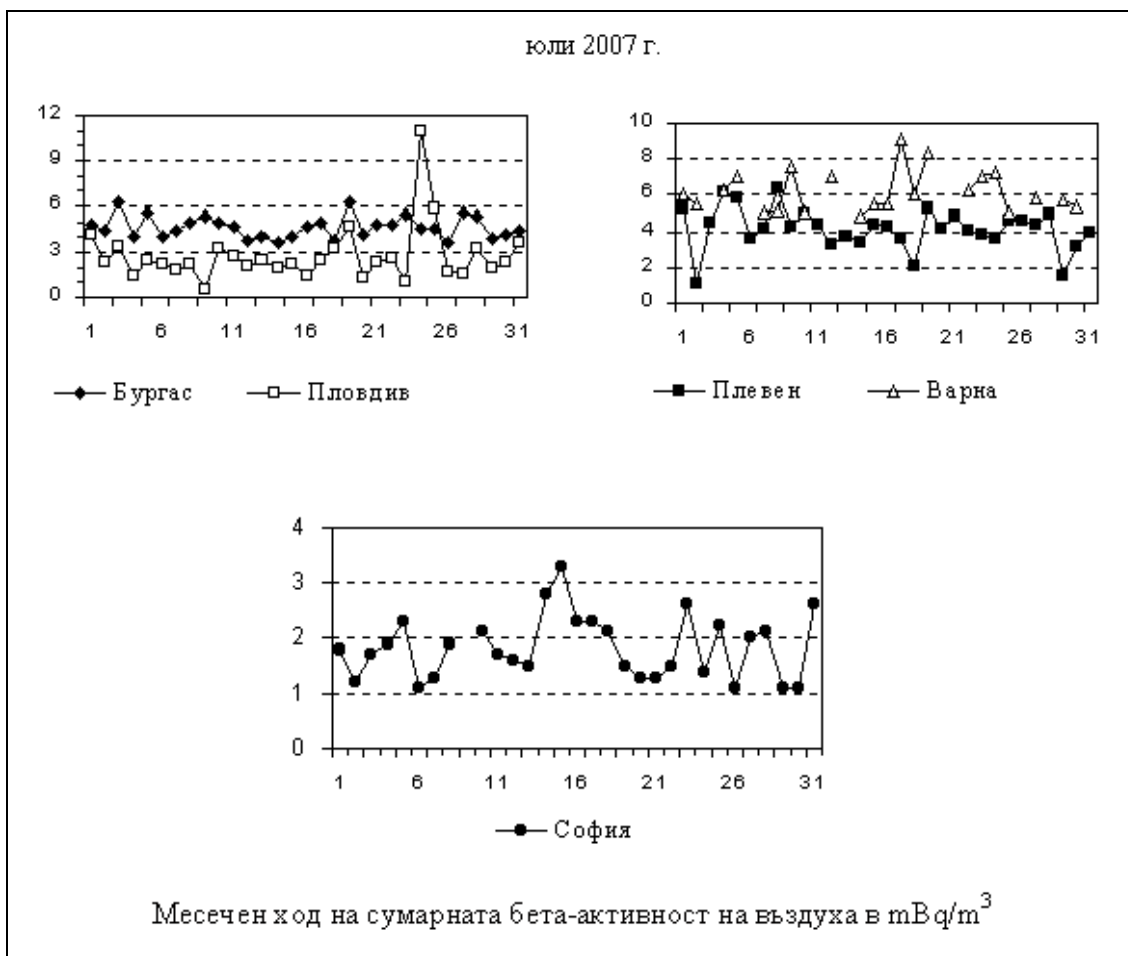
През месеца е валило само в 23 станции, като на вр.Мусала и в Плевен е валило най-често – 4 пъти. Това количество данни правят непредставителни средните за дадена станция стойности на рН. Минималната измерена стойност (най-киселинна) е рН=5.0 (в Монтана на 11.VII вечерта), а максималната (най-алкална) – рН=7.7 (в Разград на 1.VII следобед и в Сливен на 12.VII следобед).

3. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

Атмосферни проби за оценка на радиоактивността на атмосферата се обработват и измерват ежедневно в регионалните лаборатории от мрежата на НИМХ-БАН в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен.

Средните месечни стойности на общата бета-радиоактивност на атмосферния аерозол в приземния въздушен слой, измерени 120 часа след пробовземането през юли 2007 г., варират от 1.8 до 6.2 mBq/m³ и са близки до тези от предходния месец. Максималните дневни стойности също са сравними с тези през юни. Стойностите на общата бета-радиоактивност на атмосферните отлагания и валежите за останалите станции от мрежата на НИМХ са в рамките на нормалните вариации във фоновите концентрации.

При графичното представяне на данните и при оценката на средните стойности са изключени дните, през които измерената активност е под минимално откриваемата, варираща от 1 до 4 mBq/m³ в зависимост от скоростта на броене на фона на апаратурата в различните районни лаборатории и спецификата на отделните проби.

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

През юли речният отток, общо за страната, намаля около 3 пъти в сравнение с оттока през юни. През целия месец всички наблюдавани реки в страната протичаха с намаляващ отток, а някои от югоизточните реки пресъхнаха.

Общият обем на речния отток през юли намаля: в Дунавския водосбор приблизително 4 пъти, в Беломорския басейн около 3 пъти, а в Черноморския водосборен район с 9 % в сравнение с юни. Спрямо нормата за юли речният отток остана в Дунавския водосбор около 3 пъти по-малък, в Беломорския басейн с 16 % по-малък и в Черноморския водосборен район около 2 пъти по-малък.

През целия юли реките в Дунавския водосбор бяха в състояние на силно изразено лятно маловодие, характеризиращо се със слаби денонощни изменения на нивата, предимно спадане и протичащи водни количества многократно по-малки от нормите за месеца. Средномесечният отток на всички наблюдавани реки в Дунавския водосбор през юли е от 3 до 4 пъти по-малък в сравнение с оттока през юни, а в сравнение с нормата за юли средномесечният отток на всички реки е от 2 до 3 пъти по-малък.

В Черноморския басейн през юли оттокът на реките беше почти постоянен, с тенденция към намаляване. Около средата на месеца пресъхнаха реките Луда Камчия при Берово, Айтоска и реките Факийска при Зидарово и Средецка при Проход.

В Беломорския басейн през юли състоянието на реките беше аналогично на състоянието в останалите водосборни райони в страната, т.е. силно изразено лятно маловодие. По-изразените денонощни колебания на речните нива при някои ХМС бяха в резултат на действие на нарушители на естествения режим на реките. Средномесечният отток на тези реки намаля от 2 до 3 пъти в сравнение с оттока през юни и е с 16 % под нормата за месеца.

Общият обем на речния отток към крайните створове на по-големите реки в страната е 365 млн. m^3 , приблизително 3 пъти по-малък от оттока през юни и с 40 % под нормата за юли.

През юли нивото на р. Дунав в българския участък беше с тенденция към понижаване. Средномесечното ниво на реката по цялата дължина на участъка е с 45 до 67 cm по-ниско в сравнение с юни и е със 190 до 231 cm под нормата за юли.

Забележка: Данните са от 08 ч.

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

През изминалия период изменението на дебита на изворите се характеризираше с неголеми пространствени вариации и много добре изразена тенденция на спадане. Понижение на дебита беше установено при 28 наблюдателни пункта или 76 % от случаите. Най-съществено беше спадането в Искрецки, Милановски и Етрополски карстови басейни, в басейните на Тетевенска антиклинала, масива Голо бърдо и студените пукнатинни води в Източнородопски район. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са под 50 % (от 20 до 44 %) от стойностите през юни. Сравнително слабо повишение на дебита (от 102 до 147 %) спрямо средномесечните стойности през юли беше установено при 9 наблюдателни пункта, представящи Бистрец–Мътнишки, Разложки и Перушица–Огняновски карстови басейни.

Пространствените вариации на нивата на подземните води в плиткозалагащите водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) имаха преобладаваща тенденция на спадане. Понижение на водните нива с 52 до 222 cm спрямо юни беше регистрирано при 57 наблюдателни пункта или около 93 % от случаите. Най-съществено беше понижението на нивата в терасите на реките Огоста, Места, Марица и Тунджа, в Кюстендилска котловина и Горнотракийска низина. Кладенецът при с.Невestino в терасата на р.Тунджа пресъхна. Повишение на водните нива с 1 до 34 cm спрямо юни бе установено при 4 наблюдателни пункта. Най-съществено беше повишението на нивата на ограничени места в терасите на Тополница и Тунджа, както и в Дупнишка котловина, вероятно предизвикано от напояване в близост до наблюдателните пунктове.

Предимно се понижиха (с 50 до 56 cm) спрямо стойностите за юни нивата на подземните води в Хасковския басейн.

Нивата на подземните води в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите с отклонения от средните стойности за юни от –10 до 3 cm и с по-добре изразена тенденция на покачване.

Нивата и дебитите на подземните води в дълбокозалагащите водоносни хоризонти и водонапорни системи имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите по отношение на стойностите за юни и с много добре изразена тенденция на спадане. Предимно се понижиха (от –36 до –8 cm) нивата на подземните води в хотрив-баремската водоносна система на Североизточна България. Разнообразие на вариациите (от –10 до 122 cm) с по-добре изразена тенденция на покачване имаха подземните води в малм-валанжката водоносна система на същия район на страната. Понижи се нивото на подземните води в обсега на Средногорската водонапорна система със 7 cm. Повишиха се нивата на подземните води в подложката на Софийския грабен с 11 cm, в Средногорската водонапорна система с 9 cm и в приабонската система в обсега на Пловдивския грабен с 21 cm. Останаха без изменение нивата в обсега на Ихтиманската водонапорна система. Понижи се дебитът на подземните води в обсега на Ломско–Плевенската депресия с 0.55 l/s и във Варненския артезиански басейн с 0.17 l/s, а остана без изменение в обсега на Джермански грабен.

В изменението на запасите от подземни води през юли беше установена много добре изразена тенденция на спадане при 75 наблюдателни пункта или около 75 % от случаите. Понижението на водните нива с 1 до 360 cm спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Дунав, Вит, Камчия, Струма и Тунджа, Кюстендилска котловина, в Горнотракийска низина, в сарматския водоносен хоризонт и хотрив-баремската водоносна система на Североизточна България, както и в приабонската система в обсега на Пловдивския грабен. Понижението на дебита, с отклонения от нормите 0.40 до 1967 l/s, беше най-голямо в басейните на северното бедро на Белоградчишката антиклинала и платото Пъстрина, в Нишавски, Искрецки, Милановски, Етрополски и Ловешко-Търновски, Котленски и Бобошево-Мърводолски карстови басейни, в басейните на Преславска антиклинала, масива Голо бърдо и южната зона от разпространението на хотрив-баремски водоносен хоризонт. В тези случаи дебитът на изворите е под 50 % (от 6 до 49 %) от нормите за юли. Повишението на водните нива (от 7 до 216 cm) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности е най-съществено за подземните води в терасата на река Русокастренска, на изолирани места в Софийската котловина, Горнотракийската низина, сарматския водоносен хоризонт и малм-валанжката водоносна система на Североизточна България. Покачването на дебита с отклонения от месечните норми от 3.00 до 215 l/s беше най-голямо в част от Бистрец-Мътнишки и от Настан-Триградски карстови басейни. В тези случаи дебитът на изворите е от 160 до 184 % от нормите за юли.

Генерален директор НИМХ ст.н.с. д-р К. Цанков
Телефон: 988-38-35
Факс: 988-03-80, 988-44-94
Телефонна централа: 975-39-86, 87
1784 София, бул. “Цариградско шосе” 66

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Отговорен редактор ст.н.с. д-р П. Симеонов
Отговорен секретар н.с. I ст. д-р Т. Маринова
ст.н.с. д-р Л. Латинов
ст.н.с. д-р В. Казанджиев
ст.н.с. д-р Е. Бъчварова
ст.н.с. д-р М. Мачкова
н.с. I ст. д-р И. Господинов
Редакция и компютърна подготовка Б. Калчева

ПОДГОТВИЛИ МАТЕРИАЛИТЕ ЗА БРОЯ

Част I. Г. Цанчева, ст.н.с. д-р Л. Латинов, гл. експ. П. Димитрова
Част I.6. ст.н.с. д-р П. Симеонов, н.с. I ст. д-р И. Господинов
Част II. Д. Жолева, Я. Маринова, ст.н.с. д-р В. Казанджиев
Част III. н.с. I ст. Б. Велева, ст.н.с. д-р М. Коларова, Л. Йорданова
н.с. I ст. д-р Н. Вълков
Част IV. инж. Г. Здравкова, инж. Б. Христов
Част V. ст.н.с. д-р М. Мачкова

Печат М. Пашалийски
Формат 70/100/8
Поръчка – служебна
Тираж 27
Печатница при НИМХ

© Национален институт по метеорология и хидрология, БАН
София, 2007